

med Sikkerhed sige, at den ikke satte Spor i saadanne Forhandlinger med England, som han havde anbefalet. Der ses overhovedet ikke at være gjort Forsøg paa blot nogenlunde tilsvarende Forhandlinger med England. Man har anført en Samtale, som Grev Frijs ved Lejlighed havde med Kong Edward, en Samtale, som fandt Sted ved Grev Frijs' egen Foranstaltning i Aaret 1908, en rum Tid efter, at disse Begivenheder var forbi, og de Overvejelser, der knyttede sig dertil, maa antages at have været afsluttede; den kan saaledes umuligt være Resultatet af den Erklæring, som var afgivet af General Kühnel.

Hvad der i det hele taget foregaar paa dette Omraade i de nærmest følgende Maaneder, foreligger der ingen Oplysninger om. Det vides, at der førtes Handels-traktat-Forhandlinger og Optanttraktat-Forhandlinger med Tyskland, og disse mündede ud i Traktaten af 11. Januar 1907 med Hensyn til Optanternes Stilling — denne Traktat, som vi fra vor Side med fuld Styrke sluttede os til, den Gang blev gennemført.

Sagen genoptages saa atter fra dansk Side, og det Tidspunkt, den genoptages paa, er Januar Maaned 1907, da Kaptajn Lütken skrev til General Moltke med Ønske om nye Forhandlinger. Generalen svarede først sent, et Par Maaneder efter, i Marts 1907, og siger; at han kommer maaske til København i April 1907. Men hans Svar bevirker øjeblikkelig, at Departementschef Lütken ikke afventer hans Komme til København, men selv tager til Berlin en halv Snes Dage efter, at Svaret er dateret, og fører den sidste Gruppe af Forhandlinger i Berlin. Det maa vel antages, at der forud for denne Sendelse er gaaet visse Samtaler mellem Departementschef Lütken og hans Minister, og at han nogenlunde maa have faaet tilrettelagt, hvorledes han skulde stille sig efter den Modtagelse, Instruksen i sin Tid havde faaet. Men derom vides intet andet end det, man kan læse ud af Departementschef Lütkens Udtalelser overfor General Moltke. I hvilken Grad Departementschefen har forstaaet det Grundlag, paa hvilket han denne Gang rejste ud, derom kan jo intet siges. Det sikre er, at han nu afgiver den hyppigt citerede Erklæring, at hvis Danmark bliver nødt til at vælge, saa vil Danmark gaa med Tyskland. Dette er jo en meget vidtgaaende Erklæring, men jeg tilstaar, at jeg i en vis Forstand anser den for mindre vidtgaaende end den Instruks, med hvilken han Aaret

forud var rejst til Berlin, thi Instruksen ligesom tilskynder til Forhaandsaftaler, hvorved Danmark forpligtede sig til visse Ydelser mod andre Ydelser fra tysk Side, hvorimod denne Erklæring tilsiger Tyskland, hvorledes Danmarks Stilling vil blive i den tænkte Situation, at Danmark ikke kan holde sig udenfor Krigen.

Departementschefen kommer tilbage og meddeler sin Minister den Erklæring, han har afgivet. Man har spurgt det ærede Medlem fra Ringkøbing, hvorfor han intet foretog sig, der kunde svække den Opfattelse, som Departementschefen her havde gjort sig til Talsmand for, naar han var betænkelig ved den. Der er blevet svaret, at man kunde ikke dementere, thi i saa Fald vilde man vække Mistanke hos General Moltke. Om dette vil jeg gerne sige, at hvis man ikke overfor General Moltke ønskede at føre en tvedydig Politik, saa var man forpligtet til, naar man havde afgivet en saadan Erklæring, bagefter at sige til ham: Nej, dette var en Misforstaaelse, saaledes er det ikke vor Hensigt. Man maatte ørligt og aabent have sagt General Moltke, at Danmark agtede ubetinget at fastholde sin Neutralitetspolitik og ikke paa nogen Maade kunde føle sig bundet ved en saadan Erklæring. Og det maatte man gøre ikke blot for General Moltkes Skyld ud fra det Hensyn, man skylder enhver, man forhandler med, Ven eller Modstander eller den, der er ingen af Delene, men man maatte ogsaa gøre det af Hensyn til Danmark; thi naar denne Erklæring overfor Moltke ikke afkræftedes, saa stod den som det afgørende Ord under disse Forhandlinger, saa bandtes Danmarks Stilling ved den, saa skabtes der ved den en berettiget Forventning hos den anden Part.

Umiddelbart efter disse Samtaler finder en Række Afsløringer, om man saa vil sige, Sted herhjemme, i hvert Fald en Række Forsøg paa at afsløre, hvad der foregaar. Rygter kommer frem i forskellige Blade fra den 22. April 1907. Men aldrig saa snart kommer disse Rygter ud, før det begynder at regne med Dementier. Adskillige af disse Dementier har været offentliggjorte i Bladene nu, saa de vil være i ærede Medlemmers Erindring, ogsaa det Dementi, som den Gang blev udstedt overfor Grev Holstein-Holsteinborg af det ærede Medlem fra Ringkøbing. Der er imidlertid et Dementi, som jeg ikke har set fremdraget, og som jeg ikke har gerne vil gøre opmærksom paa, fordi det er formet i ejendommelige Ord. Det er